

УДК: 712.256

ОРГАНІЗАЦІЯ ДИТЯЧИХ ІГРОВИХ МАЙДАНЧИКІВ В МІСЬКІЙ ЗАБУДОВІ

Автор – Гірка Д. Д., студ.

Наукові керівники – Разумова О. В., канд. техн. наук, доц.; Мішина Ю. Є., асист.

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

Постановка проблеми. Щорічне збільшення міського населення в світі складає приблизно 60 млн. осіб. За даними статистичних прогнозів ООН до 2050 року 7 з 10 людей будуть мешкати в містах. До того ж, «постійно зростає відсоток дітей в загальному числі населення, тому світове співтовариство все більше уваги приділяє прогнозуванню майбутнього для сьогоденного покоління дітей» [6].

Організація безпечного та комфортного міського середовища для дітей та підлітків є дуже актуальним завданням, саме тому особливу увагу варто приділити формуванню дитячих ігрових просторів, а також створенню нових і відновленню існуючих дитячих ігрових майданчиків.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Сфера досліджень присвячених формуванню ігрового простору та організації дитячих майданчиків вельми різноманітна. Процеси урбанізації безпосередньо вплинули на формування та розвиток дитячих майданчиків, як в області проектування і дизайну, так і в процесі реалізації і експлуатації. Для більш детальної характеристики розглянутих питань були вивчені роботи вітчизняних і зарубіжних авторів.

Під час аналізу наукових публікацій встановлено, що більшість досліджень торкаються питань історії, теорії та методології дизайну [1; 4; 5; 7; 10], окрім того, є дослідження, які супроводжуються практичними прикладами і рекомендаціями по розробці дитячих ігрових просторів [5; 7].

На думку Ю. А. Петрової та О. А. Сисоєвої ігровий простір повинен включати в себе природні елементи, що дозволяють створити умови для творчої діяльності, сприяють набуттю сенсорного досвіду та розвитку уяви [10].

За дослідженнями Ш.Цяо специфіка нестандартних ігрових просторів досягається оригінальністю, образністю і асоціативністю їх предмета і середовища [7; 8].

Світовий досвід проектування ігрового простору демонструє, що дитячі ігрові майданчики створені для потреб дітей. Вони являють собою ефективне розвиваюче ігрове середовище з різноманітним предметно-просторовим наповненням, унікальним ландшафтом і великою кількістю елементів, що створюють для дітей творчі, винахідливі, різноманітні і емоційні ігри [9].

Проведений теоретичний аналіз наукових досліджень з питань формування ігрового простору та організації дитячих майданчиків показує, що проблема розглядається досить широко, проте питання комплексного підходу щодо створення даних інфраструктурних об'єктів в проблемному середовищі сучасних міст залишаються мало розробленими і ставлять перед дослідниками ряд нових питань, які потребують узагальнення і осмислення. До цих питань, перш за все, можна віднести реконструкцію та переоснащення дитячих майданчиків в існуючій забудові, також організацію дитячих майданчиків в умовах ущільненої забудови.

Мета дослідження: дослідити особливості організації дитячих ігрових майданчиків в міській забудові.

Результати дослідження. В сучасному світі міське середовище виступає місцем соціалізації дітей, а його якість безпосередньо впливає на розвиток та формування

особистості дитини. Саме тому створення громадських ігрових майданчиків в парках, житлових комплексах та інших міських районах стає необхідним компонентом міського планування.

Розвиток нових мікрорайонів і реконструкція існуючої житлової забудови відбувається зі значною диспропорцією, коли кількість нових житлових будинків не забезпечується, навіть в мінімальному обсязі, об'єктами соціальної інфраструктури такими як дитячі ігрові майданчики. Найбільшою проблемою великих міст залишаються райони з щільною забудовою, райони, в яких недостатньо місця, щоб побудувати окремий дитячий садок, щоб розмістити парковку, або побудувати сучасний ігровий майданчик. Останнім часом спостерігається тенденція скорочення вільного доступу до громадських дитячих майданчиків, які розташовані на прибудинкових територіях.

Сьогодні в сфері проектування дитячих майданчиків можна виділити чотири напрями організації та інтеграції ігрового простору в міську забудову [6].

I-й напрямок «місто в місті» організація ігрового простору в центрі кварталу, або внутрішньорайонна організація. Дане планування з внутрішнім центром тяжіння створює безпеку та захист дітей від таких зовнішніх шкідливих впливів, як транспортний рух, транспортні шкідливі викиди, забруднення, тощо.

II-й напрямок пов'язаний з проектування рекреаційного середовища, засобом винесення дитячих майданчиків на спеціальні території зелених зон. Переважно даний принцип використовують для проектування в парках, зелених зонах, скверах. Недоліком такого рішення є віддаленість вищезгаданих територій від міської забудови.

III-й напрямок – це організація дитячих ігрових майданчиків на територіях великих ділових та торговельних кварталів, торговельно-розважальних комплексах, або в інших публічних місцях де ігрові зони для дітей стають необхідним елементом.

IV-й напрямок – це створення дитячих майданчиків в існуючій міській забудові засобом ситуативного перетворення існуючих міських просторів, або додаванням нових об'єктів, як дитячі майданчики у вже існуючі та функціонуючі простори. Тобто, елементами втручання в міську забудову з надаванням нових функцій.

За результатами проведених досліджень, щодо проектування дитячих майданчиків в міській забудові, можна сформулювати принципи об'ємно-планувальної організації дитячого ігрового простору, це: функціональна універсальність ігрового середовища; емоційний комфорт ігрового середовища; розвиваюче ігрове середовище; універсальність відповідно до різновікових взаємодій; вільний вибір ігрового сценарію; безпечне ігрове середовище.

Ідея формування дитячих ігрових майданчиків відповідно до вікових та фізичних особливостей дитини передбачає, що елементи ігрового обладнання повинні бути функціональними та забезпечувати рухову активність дитини у відповідності до її вікових потреб та особливостей. Інтерактивність ігрових елементів і їх багатоцільова взаємодія забезпечують варіативність ігрових сценаріїв, дають можливості для досліджень, експериментів і навчання в ігровій формі, дозволяють розвивати навички приймати рішення і оцінювати ситуації з різних боків.

Підвищення соціального значення дитячих ігрових просторів в міській забудові, дозволить розширити функціональність ігрових майданчиків, збільшити їх відвідуваність, провести реконструкцію і переобладнання предметного-просторового наповнення наявних об'єктів, а також створити повноцінне розвиваюче середовище для сьогоденного покоління дітей.

Перспективними напрямками для вирішення питань організації дитячих ігрових майданчиків можуть стати комплексний благоустрій територій житлових районів при

новому будівництві та реконструкції, а також комплексний підхід до організації ігрового простору та ігрових майданчиків в міській забудові з розробкою стратегій, тактик, проєктів та регіональних цільових програм розвитку міст.

Висновки. Розглянуто основні напрями організації та інтеграції ігрового простору в міську забудову. Визначено принципи об'ємно-планувальної організації дитячого ігрового простору. Дані принципи є першим пунктом в структурному та науковому підході правильного проєктування даних об'єктів інфраструктури.

Під час дослідження доведено, що проблема організації дитячих ігрових майданчиків в міській забудові залишається актуальною і вимагає розробки нових підходів до організації ігрового простору в міській забудові з розробкою стратегій, тактик та проєктів даних об'єктів соціальної інфраструктури з урахуванням сучасних аспектів життя, що дозволить перетворити ігрове середовище в цілісну і естетично виразну середу, яка враховує ігрові потреби дітей.

Список використаних джерел

1. Артамонова О. В. Предметно-пространственная среда : её роль в развитии личности. *Дошкольное воспитание*. 1995. № 4. С. 37– 42.
2. Вимоги безпеки до обладнання дитячих ігрових майданчиків [Електронний ресурс]. Інформаційно-правовий портал «Закони України». URL: <https://khm.gov.ua/en/node/10617> (станом на 20.12.2020)/
3. ДБН Б.2.2-5:2011. Благоустрій територій. Дитячі майданчики. Благоустрій прибудинкових територій. Державні будівельні норми України; планування та забудова міст, селищ і функціональних територій. Київ, 2012. 61 с.
4. Мишина Ю. Е., Разумова О. В., Гиркина Д. Д. Детские площадки как элемент пространственного развития социальной инфраструктуры. Междисциплинарный научный форум : матер. V Междунар. студ. науч. конф. Москва, 2021, 9 с. [Электронный ресурс]. URL: <https://studconf.com/conference/3-2020/architecture/sub-263/2479/>
5. Полякова М. Н. Особенности организации предметно-пространственной среды. *Дошкольное воспитание*. 2006. № 11. С. 43–51.
6. Теория и методика физического воспитания: В 2 т. Под ред. Т. Ю. Крুцевич. Т. 2: Методика физического воспитания различных групп населения. Киев : Олимпийская литература, 2003. 382 с.
7. Цяо Ш. Дизайн дитячих ігрових просторів кнр в умовах розвитку індустрії дозвілля : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.07. Цяо Шубей. Харківська державна академія дизайну і мистецтв. Харків, 2019. 23 с.
8. Цяо Ш. Организация детских игровых пространств: теоретико-методологический аспект. *Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті*. 2018. № 2. С. 29–38.
9. Design Guidelines for K-12 Outdoor Play and Learning Environments. Evergeen, 2016. URL: https://www.wrdsb.ca/wp-content/uploads/WRDSBGuidelines_K_12-Outdoor-Play.pdf
10. Petrova Y. A., Sysoeva O. A. Design Trends of Children's Playgrounds in Modern Urban Environment: 2018 IOP Conf. Ser.: Mater. Sci. Eng. 463 032075 URL: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1757-899X/463/3/032075>